

Поїздка до Львова

День 1 Прибуття (Берлін, Мюнхен, Краків, Перемишль, Львів)

Подорож була трохи виснажливою, оскільки був страйк і рейс перенесли на пізніше. З Кракова до Перемишля я їхав ще три години, тому що поїзд запізнився. Я приїхав близько 22:30 і мав чекати на Наталію. Вона забрала мене з вокзалу на машині. Як завжди, на кордоні затрималися надовго. Приблизно через годину вона приїхала до Польщі. Вокзал у Перемишлі - це гарний старий вокзал з великим залом очікування, який тієї ночі був переповнений. Ймовірно, багато з тих, хто чекав, хотіли продовжити свій шлях до Польщі або України. До мене підійшов водій таксі, і оскільки він знав німецьку, ми трохи поспілкувалися. виявилось, що він був дуже вороже налаштований до українців. Він також лаяв численних циган, які у великій кількості приїжджають сюди потягами до Європи, щоб красти і жебракувати.

Він також був засмучений страйком у Німеччині, адже ми, німці, і так багато заробляємо. У порівнянні з Польщею він, звичайно, має рацію. Ну, так.

Я був радий, коли нарешті з'явилася Наталя. Потім ми поїхали назад. Кордон там дійсно дуже близько. Ми пройшли його вночі десь за півтори години.

Кордон - це блискуче яскраве місце в темному ландшафті, на польській стороні все нове і охайне. Коли ми проїжджали цей пункт пропуску, були глибокі вибоїни, через які можна було їхати тільки дуже повільно і обережно. Україна потребує ремонту! Невдовзі після кордону на паралельних дорогах з'явилися темні машини, частково накриті брезентом камуфляжного кольору. Цікаво, чи це були німецькі "Леопарди"? Було надто темно і тінисто, щоб сказати.

Наталя зупинилася на привалі, щоб перекусити. І ось, в ніч з 23 на 24 березня 2023 року, я з'їла свій перший борщ швидкого приготування з пластикового стаканчика. Він виявився напрочуд смачним. Після цього я поїхав далі до Львова, який знаходиться приблизно за 80 км від кордону.

На околиці центру міста - контрольно-пропускний пункт. Насипана земля, залізні рейки для переходу, як танкові бар'єри, дерев'яні піддони, всілякі речі. Наталя привітно і впевнено показує свої документи, як і на кордоні, і нам махають рукою. Наталя - лікар, і тому їй дозволено перебувати в дорозі в комендантську годину.

Прибуваємо до прекрасного центру Львова о 2:30 ночі. Проїжджаємо повз красиві старі будівлі 19-го століття, серед яких багато в стилі модерн, до готелю "Атлас". Після довгих пошуків і стуку нам відчиняють двері. Порт'є будить адміністраторку зі сну. Коротке знайомство з Наталею, і я потрапляю до свого номеру. Ні паспорта, ні посвідчення особи, лише підпис.

День 2

Ратуша

Військовий госпіталь

Львів

Трускавець - санаторій та реабілітаційний центр для поранених бійців

АЕ та військовий цвинтар

Незадовго до 10-ї ранку за мною заїжджає Наталя, і ми їдемо до ратуші. Там ми зустрічаємо дуже вагітну Наталю Бунду. Вона очолює відділ розвитку.

Вона ... вагітна і, ймовірно, їй залишилося працювати лише кілька днів. Вона розповідає нам про зразкові об'єкти для біженців та лікарню, де лікують солдатів. З розмови нічого

не виходить. Наталя ввічливо відмовляється відвідати один зі згаданих закладів. Вона хоче поїхати зі мною до "справжнього" військового шпиталю.

Це відносно велика лікарня, де вона сама також працює. Вона офтальмолог і оперує солдатів, які отримали поранення в обличчя. На семи поверхах солдати лежать у палатах по шість ліжок у кожній, так тісно, що майже немає місця для обладнання та особистих речей. Скільки їх може тут лежати? По сотні на кожному поверсі? Може, сімсот?

За винятком лікарів і медсестер, усі в уніформі, навіть деякі в своїх ліжках. У палатах вони лежать мовчки, відвернувши очі, кожен сам до себе. Ковдри відкинута, статеві органи прикриті тканиною. У них відсутня нога, голітка, рука або кисть, іноді обидві. Милиці притулені до стіни, до деяких приходять відвідувачі з їхніх родин, батьки, дружини, діти.

Палатний лікар і хірург показує мені фотографії солдатів без очей, з осколковими пораненнями на обличчі. Одному з них також бракує носа. Фосфорні бомби, - каже Наталя.

У ліфті батько штовхає сина в інвалідному візку. Йому накривають голову тканиною. Ніякої реакції, очі мертві. Позаду нього дружина з донькою, якій близько двох років, на руках.

Заходить солдат у військовій формі з пуховою курткою, накинутою на руку. Як і у всіх солдатів, на його куртці великими літерами вишита група крові. Але гарантії вижити немає.

Тут мало надії. Запах? Ніякого дезінфікуючого засобу, ніякого смороду крові, плоті чи гниття, ніякого тестостерону, лише сигаретний дим. Солдатський наркотик.

Наталя хотіла показати мені цю лікарню, тому що вона часто тут оперує. Це не вітрина, це правда, як вона каже.

Опівдні ми їдемо до Трускавця, оздоровчого курорту біля підніжжя Карпат. Саме тут Наталя проходила стажування в госпіталі, і саме тут вона досі консультиється раз на тиждень.

Сюди приїжджають на реабілітацію поранені солдати. Соціалістичний стиль забудови, мало розкоші та кілька старих будівель. "Лікарня Наталії" обладнана дуже просто. Вона показує мені маленьку кімнату, в якій оперує. Інструменти застарілі, але все ще хороші. Біла вітрина з набором медикаментів та обладнання нагадує мені ту, яку я востаннє бачила в румунському дитячому будинку в Тиргу-Муреш у 1990 році.

Трускавець знаходиться приблизно за 80 км від Львова. Ми долаємо цю відстань за півтори години.

Увечері ми зустрічаємося з друзями Зонти зі Львова та Ужгорода в типовому українському ресторані. Велика зустріч, багато тостів на честь кожного, горілка, вино та емоції.

Але вечір ще не закінчився. Після вечері ми їдемо невеликою групою на трьох машинах на військове кладовище в центрі Львова. Могили на могилах, освітлені в темряві двома прожекторами і численними надгробними вогниками. Українські прапори на всіх могилах, деякі з квітковими композиціями в жовто-блакитних кольорах, всі з фотографією людини, яка пішла з життя. Ми кладемо на могили жовті троянди, зонтарозу.

Від військового шпиталю до військового кладовища тут недалеко. Про те, що було до цього, нам іноді показують кадри з новин. У кожного зонтиця тут є родич, який загинув, хтось воює. Жорстока і сумна реальність. Того дня я отримав уявлення про це.

День 3

Екскурсія містом

Як виглядає місто у воєнний час? Насправді, досить добре, якщо воно розташоване так далеко на заході, як Львів. Екскурсивод показує нам з групою українських зонтиців визначні пам'ятки українською мовою. Львів, шосте за величиною місто в Україні, населення близько 717 000 до війни, Східна Галичина. Колишнє давньоруське, колишнє австрійське, колишнє польське, домівка для багатьох народів і релігій. Об'єкт Світової спадщини ЮНЕСКО з будівлями в стилі ренесансу, бароко, класицизму та модерну. З початку війни місто стало тимчасовим місцем розташування багатьох міжнародних організацій та посольств. Названий на честь Лева Першого з Галичини. Кожна етнічна група дала леву свій власний переклад. Польською та російською Lwow, їдишем та німецькою: Lemberg, французькою Leopold, італійською Leopoli.

Після більш ніж року війни центр міста вже не так ретельно охороняється, як це було кілька місяців тому, коли тут падало багато бомб. Багато статуй було знято, і їх можна побачити лише у вигляді плакатів, на яких написано: "Скоро, після війни, ви знову мене побачите". Міська бібліотека захищена мішками з піском у вікнах підвалу. Інші скульптури та орнаменти на будинках загорнуті в захисний матеріал, а деякі стоять просто неба.

Солдати скрізь. Місто також добре захищене зсередини. Побоюються не лише нападів ззовні, але й шпигунів та диверсантів.

Наталя забронювала для нас "любвний тур", тож я дізнаюся багато цікавого про політичні дитячі шлюби минулих королівських домів, які сьогодні вбрані в романтичні шати.

Маріанна, Олена/Олена та Катерина по черзі перекладають для мене.

Коротка перерва на каву, і наша зустріч починається.

У підвалі готелю вмикають опалення. Техніка працює, і нас вітає регіональний директор Олена Ковальчук. Мені дають гарний блокнот у шкіряній палітурці, і я роблю нотатки.

ЗК Ужгород

Президент Наталія Митровцій, лікар, завідувача неврологічним відділенням лікарні в Ужгороді, робить репортаж зі свого клубу.

Ужгород майже подвоїв своє населення (з близько 120 000) через біженців зі сходу України. Члени ЗС Uzhhorod від самого початку допомагали піклуватися про біженців. Для цього вони також співпрацюють з іншими організаціями, такими як Червоний Хрест.

Вони підтримують їдальню для біженців, в тому числі і на наші пожертви.

Після руйнування інфраструктури взимку 2022/2023 року вони змогли придбати електрогенератори для своїх членів та кімнату для обігріву на наші пожертви. Пункт обігріву працював до 1.4. Тут мешканці та біженці могли зігрітися, відпочити та поїсти без опалення. Проводилися творчі майстер-класи для дітей та дорослих.

Важливими проектами клубу були також сприяння розвитку театральної та кіногрупи. Дедалі більшого значення набуває охорона психічного здоров'я. Запланований "Центр непереможності", ймовірно, є частиною цього. У квітні розпочнеться новий проект для

жінок, які пережили сексуальне насильство. У цьому проекті беруть участь ЗС Бруклін/Нью-Йорк і ЗС Корваліс/Орегон.

Д-р Амберін Слімі з Нью-Йорка та Піт Бобер з Корваліса/Орегон приїдуть до Ужгорода у квітні. Метою, ймовірно, є підвищення обізнаності та навчання лікарів для жінок з такою травмою.

ЗК Ужгород фінансово підтримує жінок загиблих воїнів.

На текстильній фабриці "Парада" члена клубу Мирослави Каламанюк вже працює багато жінок-біженців. Після того, як відомі західноєвропейські бренди відмовилися від замовлень, фабрика розширила виробництво одягу та приладдя для військових. З початком війни ситуація, вочевидь, стала для них надто небезпечною.

ЗК Львів

Президентом є Наталія Прейс, офтальмолог і завідувач офтальмологічного відділення лікарні у Львові.

Члени львівського осередку також отримали електрогенератори на наші пожертви.

Вони підтримують дитячий будинок для дітей-інвалідів та дітей, які не мають інвалідності. Пожертви включали в себе їжу, постільну білизну, меблі, лампи, планшетні комп'ютери для деяких дітей.

Крім того, вони надали допомогу солдатам: павербанки та електрогенератори, а також медичне обладнання для надання першої медичної допомоги.

Один солдат, 21 рік, відвідав нашу зустріч і подякував за допомогу. Він був у бою з трьома товаришами. На них напали, тільки він вижив, отримавши важке поранення в плече. Завдяки нашим медичним жертвам він зміг вижити.

Незабаром він, ймовірно, знову поїде на фронт.

Завдяки жертвам Округу 27 ми змогли оплатити офтальмологічні інструменти для операції на очах Наталії Прейс. Вона вже змогла допомогти багатьом солдатам і цивільним прооперуватися.

ЗК "Львівський замок"

Повідомляє президент Люба Максимович. Люба вже давно працює в організації, яка допомагає жінкам у скрутні. Коли почалася війна, вона відкрила свій існуючий жіночий притулок для біженців. Якомога раніше вона запропонувала дітям шкільне приладдя, їжу, одяг та постільну білизну, а також психологічну допомогу і звернула увагу на небезпеку примусової проституції.

За допомогою її притулку можна було також евакуювати цілі групи хворих людей із зон бойових дій.

Разом з іншими організаціями вона зараз підтримує 80 сімей у різних притулках для біженців. В промисловій зоні на околиці Моршина, оздоровчого курорту, вона зараз будує притулок, в якому зможуть розміститися близько 10 сімей.

Наприкінці зустрічі ми обмінюємося подарунками. Я привіз близько 1 кг бельгійських цукерок, які зараз роздаю. Решту цукерок "Твіллі" від ЗС Білефельд я дарую регіональним директорам, президентам та іншим. Вони дуже цьому радіють.

І, звичайно, я також отримую подарунки, в тому числі типову українську вишиванку та сертифікат від міста Львова за нашу підтримку.

Ми фотографуємося, а потім вирушаємо до опери.

Я сумую за екскурсією, тому що ми все ще маємо зв'язок з французькими клубами Зонта, які зустрічаються в той самий час у Безьє. Технологія до певної міри працює, і я можу принаймні трохи розповісти про те, що я тут бачу і відчуваю. Деякі українки розуміють французьку і дякують мені за цю міні-лекцію.

Львівський державний оперний театр був побудований на початку минулого століття за зразком Віденського державного оперного театру і утворює початок (або кінець) великої довгої площі. Золото, мармур, статуї та фрески, багаторукі канделябри - все це вражає.

"Мадам Баттерфляй" Пуччіні буде виконана 25.3.2023. Через комендантську годину вистава починається вже о 17:00 і з приміткою: якщо пролунає повітряна тривога, глядачів просять перейти до підвалу будівлі. Якщо тривога триватиме довше години, виставу буде скасовано.

Далі звучить національний гімн, який багато хто підспівує, поклавши руку на серце. Голосно грає оркестр.

Постановка обходиться без грандіозних ефектів, але голоси і оркестр приємно відволікають (навіть якщо сюжет про нещасливий дитячий шлюб - зонтиці і тут безкомпромісні).

Після опери на "проспекті Свободи" перед театром так само людно, як і в будь-яку суботу в мирний час. Можливо, навіть трохи більше. Прямо перед оперою троє молодих людей виконують дикий ритмічний танець.

Наприкінці дня ми, друзі Зонти з Ужгорода та Львова, сидимо разом у ресторані на площі Миру. Тарілки з українськими варениками, салом і багатьма іншими стравами ходять по колу, і ми один за одним встаємо, виголошуємо тости і п'ємо горілку, воду і вино. Це веселі, задумливі і сумні тости.

Зрештою, ми мусимо поспішати до готелю або додому, щоб встигнути до комендантської години.

Я дізнаюся, що у всіх моїх друзів-зонтиців серед родичів є солдати. Чимало з них оплакують двоюрідного брата, дядька чи друга.

Реальність така: всі вони дуже хоробрі та рішучі. Їм дуже допомагає бути активними і робити свій внесок у перемогу. Звичайно, вони реалісти. Вони знають, що потрібно, і знають, що це займе багато часу і кінець непевний. Кожна з них - героїня по-своєму, і я дуже пишаюся Зонтою за те, що ми підтримуємо їх своєю підтримкою, не лише фінансово. Ми поруч з ними в цей дуже складний час. Можливо, тільки зараз вони дійсно відчують, що з Zonta вони приїхали і їх приймають в Європі і в західному світі.

День 4

Неділя починається з останньої зустрічі всіх тих, хто подорожував, а також багатьох зі Львова. Ми зустрічаємося в кав'ярні біля готелю. Так, кава в Україні - це особлива глава: Я ніколи не пив погані кави ніде в західній частині України, яку я знаю. Ні в Києві, ні в Одесі, ні в Ужгороді, ні тим більше у Львові. Австрійський вплив? Можливо. Але кавова культура більше орієнтована на італійську. У центрі міста на багатьох кутках є маленькі кав'ярні, і, звичайно, є багато кафе, подібних до того, що було сьогодні вранці, які можуть легко конкурувати з нашими кав'ярнями. Пирого, тістечка, цукерки - тут є все. Я прощаюся з друзями Зонти з Ужгорода і сьогодні супроводжую Любу Максимович із ЗЦ "Львівський замок" до Моршина, санаторію за 80 км на південь від Львова біля підніжжя Карпат.

Люба все чудово організувала. З перекладачем та її помічником нас возить водій. У Моршині ми спочатку відвідуємо притулок для біженців, який облаштовується за допомогою організації Люби, а також на наші пожертви. Будинок стоїть досить ізольовано в промисловій зоні і майже закінчений. Все виглядає чистим і сучасним. На кухнях не вистачає меблів, а у спільних ванних кімнатах немає перегородок. Великий балкон простягається над однією вузькою стороною будинку, а горище ще належить облаштувати. Це буде ігрова зона для дітей та семінарська кімната для тренінгів. На першому поверсі знаходиться кімната для зустрічей і процедур для фізіотерапії та психотерапії.

Тут зможуть розміститися близько 8-10 сімей. Кожна в кімнаті, де ще не вистачає меблів. Планується встановити двоярусні ліжка. Тут мало приватного простору і, на жаль, сад ще не закінчений. Тут потрібні наші пожертви, щоб закінчити будинок. Друга зупинка в неділю - колишній літній табір для дітей. З початком війни він став притулком для біженців зі Сходу.

Їдальня - кімната, обшита дерев'яними панелями, пластикові скатертини, все досить практично і просто. Люди, які чекають на мене тут, втратили все. Вони приїхали з Донецька чи Дніпра, Запоріжжя, Бахмута, Краматорська та сіл області. На їхніх мобільних телефонах фотографії повністю зруйнованих будинків. Такі самі, як майже в кожному репортажі про війну. Звісно. Але зовсім інша справа - бачити обличчя постраждалих і розмовляти з ними.

Молодші жінки з дітьми і старші, сімейні пари і самотні жінки, майже ніхто з них не має роботи.

Люба виголошує "мотиваційну промову". Вона намагається підбадьорити присутніх і дати їм поради, як знайти роботу.

Люба розповідає, що норвезький фонд фінансує оренду звичайної квартири для деяких біженців. Решта все ще живуть у літньому таборі.

Дві жінки працюють на кухні в їдальні. Іншим пощастило менше.

Наприклад, Ірина, близько 65 років, вона тут вже більше року, хвора на рак, їй видалили пухлину. Вона не може працювати.

Клавдія з Вугледара, близько 65 років, була керівником культурного клубу у своєму селі. Вона теж тут одна і не має роботи.

Ірина, близько 40 років, яка перебуває тут з матір'ю Антонією та доньками Лізою, 16 років, і Поліною, 7 років. Поліна потребує спеціального харчування. Вона занадто мала для свого віку. Ліза, мрійлива і вже дуже доросла, хотіла б вивчати мистецтво, але як вона має це фінансувати? Вона показує мені свої малюнки на мобільному телефоні. Поліна, зухвала і весела, намалювала для мене серце в українських кольорах - жовтому і синьому.

Віра, 38 років, дуже сумна і пригнічена, втекла сюди з Вугледара з донькою Марією, 8 років, і сином Іваном, 15 років. Її чоловік залишився в зоні, яку зараз окупували росіяни. Він не міг залишити матір саму. Віра розповідає, що у них було господарство, де займалися молочним тваринництвом. Зараз у них є лише одна корова. Вона не знає, чи побачить свого чоловіка знову. Вона плаче.

Любов і Олексій, 72 і 67 років. Обидва пропрацювали все життя, причепурилися для інтерв'ю. Вони тут вже рік. Як вони проводять день? Гуляють, їдять, сплять. Іноді приїжджає син з родиною. Він працює у Львові.

Вікторія, 33 роки, розлучена з сином Олексієм, 9 років. Жили в квартирі в Бахмуті. Після вторгнення росіян переїхала до батьків у Дніпро. Будинок побудував її батько. Коли прийшли росіяни, вони вкрали все, що було в будинку. Навіть унітаз. Вона не знає, чи стоїть будинок досі. Їм довелося тікати в грудні. Вона має роботу. Неповний робочий день та онлайн в державній установі. Крім того, вона навчається на перукаря в місті Моршин. Алекс ходить на заняття онлайн, а його старий клас роз'їхався по всьому місту.

Вікторія досі каже мені, що їй пощастило: вона була на залізничному вокзалі в Краматорську якраз перед тим, як росіяни розбомбили його, і 58 людей загинули.

Разом з дітьми вона вручає мені лист подяки і велику картину в українських кольорах з голубом миру.

Цікаво, що люди могли б ще розповісти, якби у мене було більше часу. Зрозуміло одне: всі вони втратили засоби до існування. Не всім вдасться побудувати щось нове. І поки триває війна, вони будуть чекати.

На зворотному шляху з Моршина ми проїжджаємо повз електростанцію, яка сильно постраждала під час атак на інфраструктуру в листопаді 2022 року. Сьогодні там вже немає на що дивитися. Електрика знову тече.

Проїжджаємо великий торговий центр (Ашан, Метро, Зара та інші). Він дуже жвавий. Неділя - день шопінгу, також і в місті, куди ми повертаємося.

Пізніше ми домовляємося про зустріч з чотирма молодими жінками, які цікавляться Зонтою. Всі вони мають різну, частково відмінну освіту. Всі вони політично та соціально заангажовані. Їм близько тридцяти, і я сподіваюся, що з Любою та ЗЦ "Львівський замок" все вийде. Люба вже працювала з усіма чотирма в різних проектах. Двоє з них, ймовірно, також були залучені до психологічної підтримки в проектах.

У мене склалося враження, що клуби Зонта в Україні на правильному шляху, навіть якщо Люба йде своїм шляхом зі своїм клубом. Вона має зв'язки з національними жіночими організаціями, а також на міжнародному рівні. Наприклад, у листопаді вона отримала нагороду від американської організації "Vital Voices" за свою відданість справі.

Війна зблизила клуби з Європою та глобальним Заходом і посилила розуміння цілей "Зонти".

На відповідальні посади прийшло нове покоління жінок. Вони знають Зонту набагато краще, ніж кілька років тому, і вони також розуміють наші цілі. Наприклад, ЗЦ Ужгород вже пожертвував загалом майже 200 доларів з часу проведення з'їзду. Це дуже щедро в порівнянні з українськими доходами.

Для них дуже важлива солідарність зонтівців по всьому світу. Як моральна підтримка, так і фінансова.

Я дуже радий цьому, навіть якщо причина просто жорстока.

День 5

Зворотний шлях

Цього понеділка (27.3.2023) в Німеччині буде страйк, тому я проведу ще одну ніч у Кракові. Мій зворотній рейс не раніше вівторка. Це має ту перевагу, що нам не доведеться виїжджати о 3-й годині ночі, щоб мати достатньо часу для очікування на кордоні.

Наталя також повертає мене назад у супроводі іншої Наталії з ZC Lviv. Перетин кордону займає 3 години, після чого ми прощально вечеряємо в Макдональдсі за кордоном. Решта моєї зворотної подорожі проходить нормально. Перемишль-Краків, готель в аеропорту, зворотній рейс.